

עלה עין

לעלות מעל העין הרע.

ספר בראשית פרק מט : (כב) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין פנות צעדה עלי שור.

ילקוט שמעוני בראשית - פרק מח - רמז קנז : וידגו לרוב בקרב הארץ כתיב בן פרת יוסף בן פרת עלי עין אמר ר' אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין זרעא דיוסף לא שלטא ביה עינא בישא. ר' יוסי בר חנינא אמר מהכא וידגו לרוב מה דגים שבים מים מכסים בהן ואין עין הרע שולטת בהן אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהן. רבי יוחנן הוה אזיל ויתב אשערי טבילה אמר כי סלקן בנות ישראל מנהרא מסתכלן בי ולהוי להו זרעא שפירי כוותי. אמרי ליה רבנן ולא מסתפי מר מעינא בישא. אמר להו מזרעא דיוסף קא אתינא דלא שלטה בהו עינא בישא דכתיב בן פרת

זוהר חלק א דף סח/ב

והיינו דקאמר רבי שמעון, כל בר נש דעיניה בישא, עינא דמחבלא שריא עלוי, ואיהו מחבלא דעלמא אקרי, ולבעי ליה לאיניש לאסתמרא מניה, ולא לאתקרבא בהדיה דלא יתזק (קמיה), ואסיר למקרב בהדיה באתגליא, ומשום הכי מאיש רע עין בעי לאסתמרא מניה

רש"י על בראשית פרק מט פסוק כב : בן פרת - בן חן והוא לשון ארמי אפריון נמטייה לרבי שמעון בסוף ב"מ (דף קיח): **בן פרת עלי עין - חנו נטוי על העין הרואה אותו:**

פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב משנה יא

יא רבי יהושע אומר עין הרע - פי' מי שאינו שמח בחלקו ועוין את חברו העשיר ממנו מתי יעשר עושר גדול כמוהו והוא גורם רע לעצמו. ולחברו כאשר אמרו חכמי הטבע. מכל אשר לרעהו אויר עולה מן המחשבה ההוא ושורף את הדברים שעוין בהם בעיניו הרע. גם בקרב ישראל אחר שמתאוה לדברים שאין יכולת מצוי בידו לעשות המחשבה ההיא מקלקלת גופו כי יתקצר רוחו ומוציאתו מן העולם וזהו עין הרע שאמר ר' יהושע וראיה לזה הפי' על שאמר בכאן עין הרע בלשון זכר שזהו העוין ברע. ולמעלה אמר עין רעה שפי' על מדת הכילות שלא כדברי מקצת המפרשים ויצר הרע ושנאת הבריות כמשמען מוציאין את האדם מן העולם:

כלי יקר על בראשית פרק מט פסוק כב

ואמר בן פורת עלי עין, מצד שהוא בעל חן על דרך שנאמר (אסתר ב טו) נושאת חן בעיני כל רואיה ע"כ יהיה עלי עין, שאין עין הרע שולט במי שנושא חן בעיני כל רואיו, והמופת על זה שהרי בנות צעדה עלי שור להסתכל ביופיו, ואעפ"כ לא ניזק מצד עין הרע אע"פ שבמקום שהריבוי מצוי אז ביותר העין הרע מצוי, מ"מ יהיה יוסף בן פרת שיפרה וירבה כדגים הללו, ואעפ"כ יהיה בן פרת חנו נטוי עלי עין הרואה לבל יזיקו:

ספר קדושת לוי - פרשת ויחי

בנות צעדה עלי שור. כלומר עלי שור שישור יוסף בהם שהוא עין טוב בכל מקום שהסתכל היה שורה ברכה, לא כן אדם אחר שמזיק היזק ראייה:

ספר תפארת שלמה על התורה - פרשת מסעי

והנה מ"ש הכ' לטוב בעיניה' תהיינה לנשים. הרמז כי ראשית שמירת הברית הוא בעינים כמ"ש (בראשית לח, כא) הקדשה היא בעינים הקדושה הוא בעינים. אשר ע"כ זרעא דיוסף לא שלטא בהו עינא בישא כי לפי שהם שומרים עיניהם לבל יסתכל בסט"א לכן לא תשלוט עליהם עין דסט"א להסתכל בהם לרעה ח"ו. וז"ש לטוב בעיניהם פי' לצדיקים הללו שהם שומרים ברי"ק תהיינה הצדקניות הללו לנשים כי לא יתכן להם להנשא זולת לצדיקים וקדושים כמוהם והם ממטה יוסף זרעא קדישא כנ"ל. וזהו ולא תסוב נחלה ממטה למטה אחר פי' לא תסוב מהם ההשפעה שנקרא נחלה"ה משם נח"ל לא תלך למטה אחר לסט"א כי צריך שמירה מהחיצונים לבל ינקו ממנה והוא כמ"ש על פי פעלו על ידי הצי"ע אשר עפ"י פעלו איש על מחנהו ואיש על דגלו הוא הולכת השפע רק למחנה בני"י על מחנהו ועל דגלו כמ"ש (בזמירות שב"ק) משוך חסדך ליודעך כמבואר במ"א. והבן:

אגרות קודש

, ובמה שכתב אודות... שחש לעין הרע וכו', בעניינים כגון אלו, כשאין משימים לב לזה כלל והיסח-הדעת בתכלית, מבטלים אותם. וכיוון שהזכיר על דבר זה במכתבו, הנה יבדוק את התפילין שלו ואת המזוזות בדירתם, וזוגתו תחיה תחזיק במנהג בנות ישראל הכשרות להפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב-שבת-קודש וערב יום-טוב. "באם המזוזות כשרות והעיקר הנהגה יומית. אי אפשר כלל שישלוט בה עין הרע.

והחלטה **תקיפה** בהנהגה יומית שתהא מתאימה להוראות תורתנו תורת חיים וקיום מצוותיה עליהם נאמר וחי בהם, שנוסף על העיקר שכן הוא ציווי הקב"ה, הרי זה גם הדרך לקבלת הברכה להמצטרך להאדם, וה' יצליחה ותבשר טוב .

ומה שכותב שלא ישלוט כו' הנה זה כבר פעם השניה שמזכיר לי עניינים כאלו, וגם אז כתבתי לו דמאן דלא קפיד לא קפדינן עמיה, ובפרט בעניינים אלו שכיון שאמרו שלא ישאו [=שני אחים או אחיות] ביום אחד הרי-זה גופא שאם-לא-כן הוא אין מקום לחשש כלל וכלל, והשם-יתברך ירבה השמחה במעונו לכל-אחד-ואחד ויעויין רמב"ם סוף הלכות לולב ["השמחה שישמח האדם בעשיית המצוה עבודה גדולה הוא"...]

ובמה שכותב אודות פלוני-בן-פלוני שחש לעין הרע וכו', הרי בעניינים כגון אלו כשאין משימים לב לזה כלל והיסח הדעת בתכלית, מבטלים אותם...

וכיון שהזכיר על-דבר-זה במכתבו, הנה יבדוק את התפילין שלו ואת המזוזות בדירתם, וזוגתו תחיה תחזיק במנהג בנות ישראל הכשרות להפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב-שבת-קודש וערב יום טוב...

לקוטי תפילות חלק ראשון - תפילה נד :

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתראה בענינו ודחקנו ועמלינו, ותשור בענינו ותביט בעמלנו. ותציץ עלינו ברחמיך, ותשגיח עלינו בעין חמלתך. ותשמרנו ברחמיך הטובים, ותצילנו תמיד מרע עין, **שלא יהיה לנו שום עין רעה על שום אדם שבעולם. רק נסתכל תמיד על כל אחד בעין טובה**, ונזכה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו עליו השלום שיש בהם שלשה מדות טובות שהם עין טובה ונפש שפלה ורוח נמוכה. ותשמרנו ותצילנו מתלמידיו של בלעם הרשע שיש להם שלש מדות רעות שהם עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה. אבינו מלכנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו, יוצרנו, קדושנו, קדוש יעקב. רוענו, רועה ישראל, המלך הטוב והמטיב לכל, טוב עין באמת, זכני ברחמיך הרבים שאזכה להתדבק במדותיך הטובים להיות טוב עין באמת תמיד. ותצילנו ברחמיך הרבים מעין רעה שלא ישלט בנו שום עין רעה משום אדם ומשום נברא שבעולם. ולא יהיה להרע עין שום כח ושום שליטה. ולא יוכל להזיק לנו כלל חס ושלום לא בגשמיות ולא ברוחניות: